

HUMAN RIGHTS WATCH SORULARI

1. Türkiye 2017 sonlarından bu yana yeni gelen Suriyelileri Adana, Gaziantep, Hatay, Kilis, Mardin, Mersin, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde kaydetmeyi neden askıya aldı?

Cevap: Ülkemizde bulunan Suriyelilerin kayıt işlemleri 81 ilde devam etmektedir. Nitekim **1 Kasım 2017-20 Haziran 2018** tarihleri arasında **Adana: 13.309, Gaziantep: 25.736, Hatay: 23.063, Kilis: 6.972, Mardin: 2.980, Mersin: 11.056, Osmaniye: 4.314, Şanlıurfa: 28.629** ve Türkiye genelinde ise **216.859** Suriyeli geçici koruma kapsamında kayıt altına alınmıştır. Söz konusu illerde kayıt altına alınan Suriyelilerin sayısı göz önünde bulundurulduğunda bu illerde Suriyelilerin kayıt işlemlerinin devam ettiği görülmektedir.

2. Bu illerde Suriyeli mültecilerin kaydedilmesi yeniden başlayacak mı, başlayacaksa ne zaman?

Cevap: 1. soruda da ifade edildiği üzere Suriyelilerin söz konusu illerde kayıt işlemleri devam etmektedir. Ülkemize kabul edilen Suriyelilerin geçici koruma altına alınmasına da devam edilmekte olup ülkemize herhangi bir şekilde giriş yapmış olan ve koruma talep eden Suriyeliler kesinlikle geri gönderilmemekte; kayıt ve kimliklendirme işlemleri yapılmaktadır. Bu çerçevede; sınırdan geçecek ve ülkemize sığınacak yeni Suriyelilerin kayıtlarının alınması noktasında herhangi bir çekince bulunmamaktadır. Ayrıca teknik nedenlerle kayıt alınamadığı istisnai durumlarda da şahıslara başka ilden kayıt yaptırması gerektiğine dair gerekli bilgilendirme ve tebliğler yapılarak şahıslar kayıt yapabilecek diğer şehirlere yönlendirilmektedir. Ayrıca yol güzergâhı boyunca kolluk birimleri tarafından yapılan kontrollerde şahısların gitmek istedikleri illerde kayıt yaptırılmaları gerektiği tekraren tebliğ edilmektedir.

3. Bu illerin bazılarında veya tamamında kayıt işlemlerinin yeniden başlamasına yönelik bir plan yoksa, Türkiye bu illere ulaşan Suriyelileri, kayıt olmaları için başka illere sevkedecek mi?

Cevap: İlk 2 soruda ifade edildiği gibi 81 ilde kayıt işlemleri devam etmektedir.

4. Türkiye 1 Kasım 2017 tarihinden bu yana Hatay ilinde geçerli belgeleri olmayan kaç Suriyeliyi, geçici koruma izni için kayıt olmadıkları gerekçesiyle yakalayarak sınır dışı etti?

Cevap: Son yıllarda Türkiye sivilleri ve toplumsal alanları hedef alan DEAŞ, PKK/KCK/PYD/YPG gibi terör örgütlerinin pek çok saldırısına hedef olmuş ve bu saldırılar çoğunlukla sınır illerimize yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Bu saldırıların bazıları Suriye üzerinden Ülkemize giren teröristlerce gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle Türkiye, DEAŞ ve PKK/KCK/PYD/YPG gibi terör örgütlerine karşı ulusal güvenliğini ve sınırlarını korumak için güvenlik tedbirlerini arttırmak zorunda kalmıştır. Buna rağmen Türkiye ihtiyaç sahibi, aile birleşimi ile acil hasta ve yaralı olan Suriyelileri sınır kapılarından kabul etmeye devam etmektedir.

Ayrıca terör örgütü mensuplarının sınırlardan geçme ihtimali sadece Ülkemizi değil, Avrupa ülkeleri ve kaynak ülkeler için tehdit oluşturacağından özellikle sınır boyunda güvenlik önlemleri alınmış ve bu tür risklere karşı tedbirler arttırılmıştır. Bu aşamada, sınır güvenliğini sağlayan kolluk kuvvetleri terör unsurlarını engellemek için sınıra yaklaşılmaması hususunda gerekli uyarıları yapmakta, güvenliği sağlamaya devam etmektedir. Bu uyarılar kapsamında sınır illerindeki tüm baz istasyonlarından o bölgedeki kullanıcılara SMS aracılığıyla gerekli uyarılar yapılmıştır. Türkiye, terör örgütlerine karşı sınırlarının güvenliğini sağlarken sınırlarına gelen ihtiyaç sahibi Suriyelileri ülkesine kabul etmeye devam etmektedir. Hâlihazırda karayoluyla gelen Suriyeliler ülkemize **Gaziantep, Hatay ve Kilis** sınır kapılarından giriş yapabilmektedir. Yukarıda paylaşılan rakamlardan da anlaşılacağı üzere Suriyelilerin ülkeye kabul edilmediği ve kayıt altına alınmadığı iddiaları gerçeği yansıtmamaktadır.

Bilindiği üzere, ülkemizde geri göndermeme yasağı 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanun kapsamında düzenlenmiştir. Buna göre; 6458 sayılı Kanun kapsamındaki hiç kimse, işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye tabi tutulacağı veya ırkı,

dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi fikirleri dolayısıyla hayatının veya hürriyetinin tehdit altında bulunacağı bir yere gönderilemez. Anılan maddede açıkça düzenlendiği üzere ülkemizde Geçici Koruma kapsamında bulunan Suriyeliler geri gönderilmemektedir. Ancak ülkemizde bulunan geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler ülkelerine dönmek istemeleri halinde haklarında gönüllü geri dönüş işlemleri uygulanmaktadır. Ülkesine gönüllü geri dönüş yapmak isteyen kişi Türkçe ve Arapça olarak hazırlanan “ Gönüllü Geri Dönüş İstek Formu” nu doldurup imzalamaktadır. Doldurulan form valilik personeli, tercüman ve BMMYK temsilcisi tarafından ayrıca imzalanmaktadır. BMMYK temsilcisinin bulunmaması durumunda Kızılay yetkililerince, her iki temsilcisinin de bulunmaması halinde Valiliklerce uygun görülen Sivil Toplum Kuruluşu Temsilcisi ve Valilik İnsan Hakları ve Eşitlik Birimi görevlilerince söz konusu form imzalanıp Gönüllü Geri Dönüş işlemleri tamamlanmaktadır.

Bu doğrultuda, sınırdan geçecek ve ülkemize sığınacak yeni Suriyelilerin kayıtlarının alınması noktasında herhangi bir çekince bulunmamakta ve Suriyelilerin biometrik kayıt işlemleri 1 Kasım 2017 tarihinden bu yana Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün taşra birimleri tarafından yürütülmektedir.

Sonuç olarak, ülkemize gelen Suriyeliler hiçbir suretle zorla geri gönderilmemekte, kayıt işlemlerine devam edilmekte ve ülkemizde birçok hak ve hizmetten faydalanmaktadır.

5. Antakya’da kurulan yeni kayıt merkezinde kaç Suriyeli Suriye’ye dönmek istediklerini belirterek yetkililere başvurdu ve bu merkezde Suriyelilerin dönüş kararlarını yakalanmaktan ve sınır dışı edilmekten korktukları, ya da sağlık hizmetlerine, eğitime ve barınma desteği gibi diğer acil ihtiyaçlara erişimleri reddedildiği için almamış olduklarını tespit etmek için hangi prosedürler uygulanıyor?

Cevap: Ülkemizde bulunan Suriyeliler **geri gönderme yasağı** uyarınca hiçbir şekilde **sınır dışı edilmemektedir**. Ayrıca Ülkemiz Suriyelilerin ihtiyaç duydukları hak ve hizmetlerden yararlanmaları için **kayıt olmalarını teşvik etmektedir**. Kayıt altına alınan Suriyeliler geçici koruma yönetmeliğinde düzenlenen hak ve hizmetlerden hiçbir ayırım gözetmeksizin yararlanabilmektedir. Yönetmeliğe göre geçici koruma kapsamında olan yabancılar buldukları illerde **sağlık, eğitim** gibi temel hizmetlere ücretsiz olarak erişebilmektedirler.

Ayrıca barınma konusu ile ilgili olarak şu an Ülkemizde **3.576.337** Suriyeli bulunmakta olup bu kişilerin **215.848**'i 10 ilde kurulan 20 adet Geçici Barınma Merkezi'nde (GBM) konaklamaktadırlar. Geçici Barınma Merkezinde konaklamak isteyen Suriyelilerin talep etmeleri ve barınma merkezlerinin uygunluğu doğrultusunda bu kişilerin GBM'lerde konaklamaları sağlanmaktadır. Yukarıda ifade edildiği gibi söz konusu yabancılardan ülkelerine gönüllü olarak geri dönüş talebinde bulunanlar **kendi rızaları dâhilinde** ülkelerine dönüşleri sağlanmaktadır. Özellikle Ülkemizin gerçekleştirdiği Fırat Kalkanı ve Afrin Operasyonları neticesinde terör örgütlerinden temizlenen bölgelere **25 Haziran 2018 tarihi itibariyle 182.140 Suriyeli gönüllü olarak** geri dönmüştür. Bunun dışında hiçbir yabancıya ülkelerine dönmeleri hususunda herhangi bir telkin ya da zorlama yapılmamaktadır.

6. BMMYK'yı Antakya'daki yeni kayıt merkezinden ayarlanan geri dönüşlerin gönüllü olup olmadığını izlemekten neden alıkozdunuz?

Cevap: Hatay ilimizdeki gönüllü geri dönüş işlemleri BMMYK personelinin de bulunduğu ve bu görevlinin nezaretinde İl Müdürlüğümüzde birlikte yapılmaktadır. Dolayısıyla Hatay'da İl Göç İdaresi Müdürlüğü dışında başka herhangi bir noktada gönüllü geri dönüş işlemleri yapılmamaktadır.

7. Türkiye'nin güneyinde mültecilerle çalışan kuruluşların kayıt edilmemiş Suriyelileri, kayıt olmaları ve hizmetlere erişebilmeleri için yardımcı olmak amacıyla, kendi inisiyatifleriyle ve özgürce tespit etmelerine neden izin vermiyorsunuz?

Cevap: Ülkemiz 2017 yılının Ocak ayında Ülkemizde bulunan Suriyelilerin kayıtlarının güncellenmesi amacıyla bir proje başlatmıştır. Bu proje ECHO başta olmak üzere birçok donör tarafından fonlanmakta olup BMMYK projenin uygulayıcı ortağıdır. Proje ile Ülkemizde bulunan Suriyelilere ilişkin verileri doğrulamak ve bu veriler doğrultusunda söz konusu kişilerin ihtiyaçlarının tespit edilmesi ve daha iyi hizmet sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca veri güncellenmenin ve bugüne kadar kayıt yaptırmayan Suriyelilerin kayıt olmaları teşvik edilmekte ve kayıt güncellenmenin ve kayıt yaptırmamanın faydaları çeşitli yollarla anlatılmaktadır. Bu kapsamda BMMYK, kayıtların başlayacağı illerde Suriyelilere detaylı olarak projenin içeriğini ve kayıt yaptırmamanın faydalarını anlatmak için bilgilendirme toplantıları yapmaktadır. İhtiyaç olduğu takdirde bu toplantılar

tekrarlanmaktadır. Bu çerçevede; Genel Müdürlüğümüz Suriyelilerin kayıt sürecine büyük önem vermekte ve kayıt yaptırmayan Suriyelilerin kayıt olmalarını teşvik etmektedir. **2018 yılı** içerisinde ülkemizde **168.874** Suriyeli kayıt altına alınmıştır. Ayrıca Genel Müdürlüğümüz BMMYK, IOM gibi göç alanında uzmanlığı bulunan uluslararası kuruluşlar ile göçün her alanında birçok proje yürütmekte olup bu kuruluşlarla yakın işbirliği içinde çalışmaktadır. Suriyeliler ile ilgili çalışmalar yürüten gerek ulusal gerek uluslararası STK'ların talepleri doğrultusunda bir araya gelmekte ve bu kuruluşların Suriyelilere ilişkin fikirleri alınmakta ve önerileri değerlendirilmektedir.

Dolayısıyla Ülkemizde yasal olarak faaliyet gösteren ulusal veya uluslararası kuruluşların çalışmalarına izin verilmemesi gibi bir durum söz konusu değildir.

Son olarak, son dönemde Avrupa'da ve ABD'de göçmenlere ilişkin endişe verici gelişmeler ülkemizde de takip edilmektedir. Ancak, alanda faaliyet gösteren birçok uluslararası sivil toplum kuruluşu tarafından söz konusu gelişmelere ilişkin herhangi bir değerlendirme ve eleştiri getirilmezken Türkiye'nin uyguladığı göçmen politikalarına adil olmayan eleştiriler getirilmesi bugüne kadar sarf edilen çabayı ve özveriye gölgede bırakmakta ve bu alanda neredeyse tek başına mücadele eden Türkiye'ye hiçbir yapıcı katkı sağlamamaktadır.